

Start Document Profielwerkstuk

Politieke Antropologie

Politieke antropologie is een richting die specifiek kijkt naar hoe grote processen en abstracte concepten zoals globalisering, nationalisme, geweld, racisme, oriëntalisme en burgerschap weerslag hebben op - en ervaren worden in - het dagelijks leven van mensen. Hierbinnen staat de complexe relatie tussen macht en identiteit centraal. Ben je altijd dezelfde persoon of hangt dit af van de context en de interactie met anderen? Heeft iemand meerdere identiteiten en in hoeverre heb je je eigen identiteit zelf in de hand? Bepaalt je identiteit of je al dan niet toegang hebt tot macht? Of heb je zelf de macht om je identiteit op verschillende manieren in te zetten? Wat is de wisselwerking tussen macht en identiteit? En hoe hangt dit samen met andere centrale begrippen zoals nationalisme en burgerschap? Daarnaast kijken we hoe deze processen en concepten tot uiting komen in het dagelijks leven van mensen.

Onderwerp: De Uitzwaaidag van Sylvana Simons: Digitale Haatcampagnes

Presentatrice Sylvana Simons kondigde in mei 2016 aan dat ze zich aansluit bij de politieke partij Denk, opgericht door Kamerleden Kuzu en Öztürk. Ze wil met Denk laten zien dat 'het onrecht dat minderheden, maar ook vrouwen, in Nederland ondervinden het verhaal is van ons allemaal' (Simons in

Denk 2016). Simons heeft zich de afgelopen jaren al vaker publiekelijk uitgesproken over zaken als racisme en Zwarte Piet. Met haar aansluiting bij Denk wil ze nu in de politieke arena proberen iets blijvends bij te dragen. Op deze aankondiging kwamen vrij snel diverse heftige reacties vanuit de Nederlandse samenleving, waaronder de organisatie van een 'uitzwaaidag' op Facebook door Donny Bonsink (oprichter PVV Aanhangers) en Thomas van Elst (oprichter Nederland mijn Vaderland). Op Facebook zijn steeds vaker haatcampagnes te vinden waarin nationalist en antiracisten met elkaar in overhoop liggen. Deze confrontaties blijven niet altijd beperkt

tot de digitale wereld, demonstraties en zelfs bedreigingen vinden ook op straat plaats (van der Velden 2016).

De opkomst van *social media* is een interessant fenomeen voor antropologen, zeker als je nadenkt naar een begrip als identiteit. Want wie ben je nu eigenlijk? Ben je Nederlander? Of buitenlander? Wit of zwart? Politicus of burger? Is je Facebookprofiel een correcte representatie van jezelf, of eigenlijk een andere 'digitale' identiteit? Antropologen stellen dat er niet iets bestaat als 1 vaste identiteit, maar dat je identiteit afhankelijk is van de sociale context waarin je je bevindt (Goffman 1978). In de haatcampagne rondom Sylvana Simons zien we het vraagstuk rondom identiteit ook terug. Het gaat dan zowel om etnische identiteit (tot welke groep behoort je), als nationale identiteit (tot welke nationaliteit/natie behoort je). Naast identiteit gaat het hier ook om macht. Wie bepaalt of jij tot een bepaalde groep behoort? Kan je dat zelf, of wordt dat door grotere structuren bepaald? Maakt het hebben van een Nederlands paspoort van jou een Nederlander? Wettelijk gezien wel, echter in de reacties op Facebook zien we dat dit niet automatisch zo ervaren wordt door mensen. Wat betekent het dan om een identiteit

te hebben? En hoe verkrijg je een identiteit? Dit zijn interessante vragen om als antropoloog te stellen en te onderzoeken.

Mogelijke onderzoeksvragen

De onderzoeksvraag is de essentie van elk onderzoek. Door voor een bepaald soort onderzoeksvraag te kiezen, kies je ook welk type onderzoek je gaat doen (bijvoorbeeld beschrijvend, vergelijkend of explorerend). Dit heeft weer invloed op de onderzoeksmethode(s) die je kunt kiezen om een antwoord te vinden op je vraag.

- ❖ In hoeverre ervaren mensen in de 'echte wereld' en de 'digitale wereld' hun identiteit en op welke manier brengen ze deze tot uiting?
- ❖ Op welke manier wordt door burgers bepaald wie tot Nederland behoort en wie niet?
- ❖ Welke rol speelt *social media* in het vormen van opinies over bepaalde onderwerpen zoals racisme?

Methodologie

Welke onderzoeksmethode je kiest, is onder meer afhankelijk van datgene wat je wilt onderzoeken. Houd dus bij het kiezen van een onderzoeksmethode goed in gedachte wat je wilt weten en van wie. Kies vervolgens de methode die het best bij jouw onderzoeksvraag past. Denk ook na over de praktische insteek van je gekozen methode. Participerend observeren is bijvoorbeeld niet in elke setting mogelijk. Je kunt ook onderzoeksmethoden combineren, bijvoorbeeld door te kijken of de uitspraken in een interview overeen komen met het gedrag dat je respondent vertoont.

Discoursanalyse:

Een discours is een gesprek/conversatie, met name de zaken die onderwerp van gesprek zijn in een bepaalde periode, bij een bepaalde groep. Als je wilt kijken naar de rol van digitale media binnen een onderzoek, kan het dus interessant zijn om te kijken hoe er op Facebook gesproken wordt over een bepaald onderwerp en of er door verschillende groepen op verschillende manieren over gesproken wordt.

Interviews:

Je kan interviews af gaan nemen bij een aantal mensen die behoort tot jouw onderzoeksgroep. Je kan hiervoor van tevoren een complete vragenlijst opstellen (gestructureerd), of aan de hand van een aantal kortere vragen/onderwerpen de persoon zijn of haar verhaal laten vertellen (ongestructureerd/semi-gestructureerd).

Literatuuronderzoek:

Wat voor ideeën en theorieën hebben andere auteurs al over je gekozen onderwerp? Met wie ben je het wel en niet eens, waarover is er nog niet gesproken? Een literatuuronderzoek kan je helpen om meer te weten te komen over je onderwerp en ook om te ontdekken wat eigenlijk nog niet (zo veel) onderzocht is. Zie onderaan enkele literatuursuggesties, maar ga ook zeker zelf op zoek naar literatuur.

Observatie/Participatie:

Antropologen staan bekend om het doen van langdurig veldwerk, waarbij we proberen ons zo veel mogelijk in onze onderzoeksgroep te verplaatsen, zodat we goed kunnen begrijpen wat zij ervaren, voelen en denken. *Going native*, zeggen we ook wel eens. De methode die hierbij hoort is participerend observeren: je gaat kijken naar de mensen die je onderzoekt, en ook met ze meedoen.

Literatuur

Denk

2016 Sylvana Simons sluit zich aan bij DENK! <https://www.bewegingdenk.nl/rechtvaardige-samenleving/sylvana-simons-sluit-zich-aan-denk> (13-07-2016)

Goffman, E.

1978 *The presentation of self in everyday life*. New York: Random House

Van der Velden, L.

2016 De anatomie van digitale haatcampagnes. <http://www.volkskrant.nl/tech/de-anatomie-van-digitale-haatcampagnes~a4309246/> (13-07-2016)

Suggesties literatuur/links

- ❖ Eriksen, T.H. (2010 of 2015) Hoofdstuk *Person and Society* in: *Small Places, Large Issues. An Introduction to Social and Cultural Anthropology*. Pluto Press: London, New York [1995]
- ❖ Eriksen, T.H. (2010 of 2015) Hoofdstuk *Ethnicity* in: *Small Places, Large Issues. An Introduction to Social and Cultural Anthropology*. Pluto Press: London, New York [1995]
- ❖ Eriksen, T.H. (2010 of 2015) Hoofdstuk *Nationalism and Minorities* in: *Small Places, Large Issues. An Introduction to Social and Cultural Anthropology*. Pluto Press: London, New York [1995]
- ❖ Hogan, B. (2010) The presentation of self in the age of social media: Distinguishing performances and exhibitions online. *Bulletin of Science, Technology & Society* p.0270467610385893.
- ❖ <http://www.volkskrant.nl/media/ferm-statement-elsevier-en-zelfretweeten-op-twitter~a4308586/>
- ❖ <http://nos.nl/artikel/2107629-rutte-bedenker-uitzwaaidag-sylvana-simons-idioot.html>